

Natur- og Miljøudvalget

Natur- og Miljøudvalget

1. Udvalgets opgaveområder

Udvalgets opgaver er delt på to politikområder; hhv. det skattefinansierede område og det brugerfinansierede område.

Det skattefinansierede område

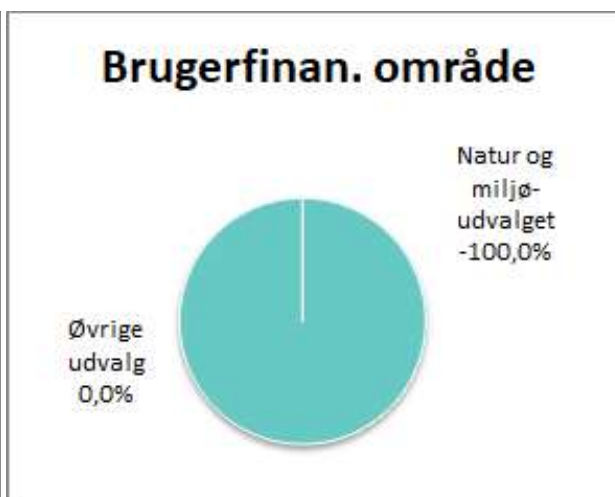
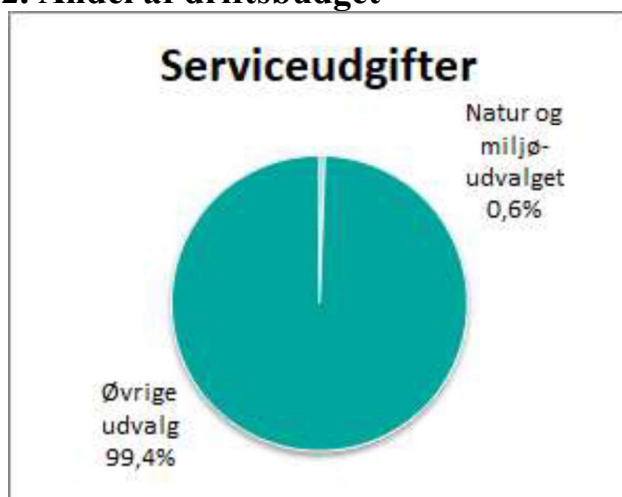
- Vejle Kommune løser en række myndighedsopgaver vedr. naturarealer, søer, vandløb og kystvande, landbrug, dambrug, grundvand, spildevand, jordforurening, tilsyn med industrivirksomheder, energi og klima.
- Økolariet er et nationalt viden- og oplevelsescenter til fremme af bæredygtige beslutninger. Økolariet er udpeget som videnspædagogisk center af Undervisningsministeriet.

Vejle Kommune ejer og driver tillige en række skov-, strand- og naturarealer til rekreative formål.

Det brugerfinansierede område

- Den overordnede opgave inden for det brugerfinansierede område er drift og anlæg af affaldssystemerne i Vejle Kommune.
- Kommunen skal helt eller delvis tage hånd om ca. 114.000 borgere og ca. 13.300 virksomheders affaldsproduktion. Ud af den samlede mængde i kommunen håndterer AffaldGenbrug ca. 112.000 tons affald om året. Heraf står husholdninger for ca. 92 % og erhvervene for ca. 8 %.

2. Andel af driftsbudget

Drift - serviceudgifter	Budget 2019 (1.000 kr.)	Drift – brugerfinansieret område	Budget 2019 (1.000 kr.)
Natur- og Friluftsliv	12.230	AffaldGenbrug	-19.145
Miljøprojektet	1.298		
Landbrug og Vand	6.252		
Industri, jordforurening, jordflytning	338		
Klima	1.335		
Økolariet	5.375		
Grønt forum	823		
Skadedyr	141		
Puljer	221		
Netto budget i alt	28.013	Netto budget i alt *	-19.145

Natur- og Miljøudvalget

3. Politiske mål og kommende udfordringer

Det skattefinansierede område

Naturbeskyttelseslov § 3-beskyttet område	7.400 ha
Internationale beskyttelsesområder og fredede arealer	18.000 ha
Plejeaftaler	1.000 ha
Tilsynspligtige industrivirksomheder	563
Landbrugsejendomme	800
Dambrug	28
Større vandværker	60
Enkeltvandsforsyninger	2.800
Større søer	8
Mindre søer	3.500
Vandløb	600 km
Forbedret spildevandsrensning, enkeltejendomme	1.900

Udvalget har en række udfordringer og mål i det kommende år, herunder især:

- **Generelt – Resilient Cities**
Vejle er med i netværket 100 Resilient Cities. Målet er at skabe mere modstandsdygtige byer. I Vejle søger vi at gøre udfordringer til muligheder, og demonstrerer hvordan små byer kan løse store udfordringer. Det skal skabe bedre, mere levende og velfungerende byer, både i gode og dårlige tider.
- **Klima – Grøn omstilling og bæredygtighed.**
Vejle Kommune vil fokusere på de identificerede udfordringer gennem Resiliens-arbejdet. Således skal indsatser og handlinger have en holistisk tilgang der ikke kun løser klimaudfordringer. I Resiliensstrategien er der fx identificeret en udfordring omkring mobilitet og trængsel. Opretholdelse af fremkommelighed i byen, samtidig med opretholdelse af ren luft og tryghed i trafikken er helt centralt for oplevelsen af en god og resilient by. Mange indsatser og projekter koncentrerer derfor omkring dette område, spændende fra intro-

duktion af nye vedvarende drivmiljøer og ny teknologi til ændring af adfærd og vaner.

- **Klimatilpasning**

Vejle Byråd vedtog 25. juni 2014 en klimatilpasningsplan, 16. september 2015 en risikostyringsplan for oversvømmelse og senest 24. februar 2016 vedtog byrådet en resiliensstrategi, hvor klima og oversvømmelse indgår som et fokusområde.

I klimatilpasningsplanen er der udpeget indsatsområder og forslag til tiltag, herunder forslag til fysiske, undersøgende og strategiske tiltag.

I Risikostyringsplanen er der for perioden år 2015-2021 opstillet mål og handlinger, som skal gøre Vejle midtby robust mod fremtidens risici for oversvømmelser. Der er mål og handlinger inden for forebyggelse, sikring og beredskab.

I resiliensstrategien indgår fyrtårsprojektet ”Fjordbyen Vejle – Det gode liv og møde med vandet”. Projektet består af flere delprojekter:

Stormflodssikring – Stormflodssikringen skal skabe merværdi og bidrage til udviklingen af Vejle by, herunder sikre investeringslysten og ejendomsværdierne.

Østbykvarteret – Østbykvarteret skal være et demonstrationsområde for den resiliente by, hvor vandet styres, skaber rekreativ værdi, fællesskab og tryghed.

Skybrud og ekstrem regn – Skybrud og ekstrem regn skal styres intelligent med områder i oplandet til Grejs Å, hvor vandet forsinkes, og med skybrudsveje, som tænkes sammen med Vejle bys udvikling.

Klimatilpasningsplanen, risikostyringsplanen og resiliensstrategien danner grundlag for den politiske prioritering og finansiering af tiltag.

Der arbejdes med implementeringen af de vedtagne planer og resiliensstrategien – herunder bl.a. klimasikring af midtbyen etape 2, med mulighederne for forsinkelse vand i oplandet til Grejs Å, klimasikring af Østbykvarteret og vestbyen, udbygning af intelligent styring af vandet og varsling til beredskab og borgere, undersøgelse af hvordan vi sikrer

Natur- og Miljøudvalget

byen mod højvande/stormflod på kort og lang sigt og finansieringsmodeller hertil.

- **Grundvand** – Fremtidens drikkevand er i fokus. Vi skal kende alle vandværkernes planer for fremtiden – hvilke vandværker findes også om 50 år? Hvordan kan vi støtte vandværkerne i at blive mere professionelle? Vores gode samarbejde med vandværkerne udvikler sig, og vi involverer dem aktivt i forbindelse med den fremtidige planlægning. Sammen sikrer vi, at alle borgere i Vejle Kommune også i fremtiden har drikkevand af god kvalitet.
- **Landbrug** - Vi fortsætter med aktivt at tage del i udviklingen af vækstlandbrug gennem sparringsamtaler og har samtidig fokus på at levere en god service til de mange landmænd, der er udfordret på økonomien. Landbrugene har i stigende grad brug for sagsbehandling i forbindelse med optimeringer af den fortsatte landbrugsdrift eller med salg for øje. Der er fokus på at overholde sagsbehandlingstiderne på ansøgninger om husdyrgodkendelser. Ulovlige forhold håndhæves og landmanden vejledes omkring udviklingsmuligheder og relevant lovgivning efter behov.
- **Dambrug** - Der arbejdes i dialog med erhvervet og de grønne organisationer på at udarbejde en udviklingsplan.
- **Spildevand** - I samarbejde med Vejle Spildevand udarbejdes en strategisk spildevandsplan, der håndterer udfordringerne i klimatilpasningsplanen, vandforsyningsplanen, kommuneplanen, vandplaner og Vejle Spildevands forretningsplan. Spildevandsplanen er det værktøj, som kan sikre de samfundsøkonomisk mest bæredygtige løsninger, samt giver vores borgere indsigt og kendskab til planlægning på længere sigt. Spildevandsplanen forventes vedtaget vinter 2018/2019 og projekter startes op i 2019 på baggrund af planen.
- **Vandområdeplan** - De sidste indsatser fra vandplan 1 realiseres inden udgangen af 2021. Antallet af virkemidler i vandområdeplanen er øget i forhold til 1. generation vandplaner. Indsatsprogrammerne fastlægges i bekendtgørelser og bliver dermed bindende for kom-

munerne. Indsatsprogrammet betyder, at Vejle Kommune skal fjerne 6 mindre spærringer, restaurere 23 vandløbsprojekter, som skal føre til målopfyldelse i 90 km vandløb. Der skal ske forbedringer ved 8 regnbetingede udløb og et renseanlæg. I 2019 vil to tredjedel af forundersøgelser på disse indsatser være udarbejdet. Derudover vil der blive søgt tilskud til gennemførelse af de indsatser, der giver miljømæssig mening, og som kan gennemføres inden for statens takster for tilskud.

Vådområdeindsatsen er en anden stor opgave i vandplanerne og en vigtig forudsætning for et rent havmiljø i blandt andet Vejle Fjord. I vandplan 2 frem mod 2021 skal igangsættes og realiseres omkring 500 ha vådområder i Vejle Kommune. Vi har et godt samarbejde med landbrugsorganisationer og Naturstyrelsen om realiseringen, men er udfordret af lodsejermodstand, formelle rammer og bureaukrati.

- **Natur og friluftsliv** - Vejle Kommune rummer en enestående natur med mange kvaliteter og muligheder, og naturen er et stærkt brand både i Vejle og nationalt og internationalt. Vi tænker natur-, sundheds- og kulturværdier sammen og skaber udviklingsmuligheder for erhverv og bosætning i balance med natur og miljø. Vejle Ådal og Vejle Fjord er et overordnet fokusområde med stort potentiale, og vi arbejder målrettet i samarbejde med bestyrelsen på at udvikle disse områder i dialog med lodsejere og brugere. Det er en stor opgave at realisere EU's og statens planer for naturområdet. Derfor skal der også kvitteres for det gode samarbejde, vi har med lodsejerne om diverse naturplejetiltag. Det samlede arbejde med udvikling af de naturmæssige og rekreative potentialer afhænger i høj grad af muligheden for at skaffe finansiering.
- **Drift af strand, skov, natur og vand** - Vi har Danmarks bedste muligheder for friluftsliv og det er positivt, at vi kan konstatere et stadigt stigende brug af naturen på klassiske men også nye måder, og vi arbejder målrettet med at udvide vores tilbud. De forskellige former for

Natur- og Miljøudvalget

cykling vil få et særligt fokus, så vi bliver Danmarks bedste cykelkommune.

Vi vil inden for de givne økonomiske rammer fortsat tilstræbe et højt serviceniveau til glæde for publikum samt friluftsliv samtidig med at vi arbejder for bedre biodiversitet.

Det er opgjort at borgerne (18-75 årige) sammenlagt tilbringer mere end 5 mio. besøgstimer i Vejles natur årligt, og 73 % af Vejleenserne besøger naturen mindst 1 gang om måneden.

Økolariet.

Økolariet har gennem de sidste 3 år oplevet en markant fremgang i besøgstallet, således at besøgstallet nu er på godt 80.000, hvor det tidligere lå mellem 40 og 45.000. Stigningen ses for både de almindelige gæster og for antallet af skoleklasser, der modtager undervisning i Økolariet. Vi forventer, at de positive tendenser vil forsætte i 2019 og at vi inden for en tidsperiode på 2-4 år når op på 90-100.000 gæster, som er det maksimale antal gæster, Økolariet kan håndtere inden for de nuværende fysiske rammer.

Vi er i gang med at udvikle en ny hjemmeside og udbygge vores formidlingsaktiviteter på de sociale medier, således at endnu flere vil få kendskab til Økolariet i 2019 og årene fremover.

Med det stigende besøgstal, vil Økolariet i endnu højere grad end tidligere være et vigtigt nationalt videns- og oplevelsescenter, der gennem udstillinger, skoletjeneste og naturformidling sætter fokus på vigtigheden af at indtænke bæredygtighed i hverdagens aktiviteter.

De mange gæster, der besøger Økolariet fra andre områder af landet, bidrager positivt til omsætningen i byen og til at brande Vejle som en grøn by, det er dejligt at besøge og at bo i. Vi modtager mange roser, for at Vejle Kommune har taget initiativ til at bygge et center, hvor læring og oplevelser forenes på en god måde.

Økolariet vil fortsat hvert år tilbyde gæsterne nye og spændende udstillinger, med tilhørende undervisningsforløb for skolerne. I 2018 er der blevet opbygget en nu udstilling om Biodiversitet og til 2019 arbejder vi på, at gæsterne skal kunne opleve en ny klimaudstilling og en ny udstilling om plastic i havet. Derudover arbejder vi på en gennemgribende renovering af vandressource udstillingen. Denne ombygning er 2. fase af renoveringen af de faste udstillinger i kælderetagen.

Undervisningsministeriets anerkendelse og økonomiske støtte til Økolariet som Videnspædagogisk aktivitetscenter fortsætter uændret i 2019.

Vi har indgået en ny samarbejdsaftalen med Vejle Spildevand for 2018 og 2019 med stort set samme indhold og økonomiske støtte som i den tidligere aftale.

Det Brugerfinansierede område

Kommunen skal helt eller delvis tage hånd om ca. 114.000 borgeres og ca. 13.300 virksomheders affaldsproduktion. Ud af den samlede mængde i kommunen håndterer AffaldGenbrug ca. 112.000 tons affald om året. Heraf står husholdningerne for ca. 92 % og erhvervene for ca. 8 %

• Affald og Genbrug

Affald er en vigtig ressource til genanvendelse af råstoffer.

I henhold til Regeringens mål skal vi i 2022 genanvende 50 % for papir, metal, plast og glas fra husholdningerne, samt 70 % for bygge- og anlægsaffald.

AffaldGenbrug vil derfor fortsat arbejde målrettet med genbrug og genanvendelse.

Der vil være fokus på, at affaldssystemer og ordninger på en økonomisk forsvarlig måde understøtter en optimal udnyttelse af ressourcerne i affaldet.

Vi ligger på en genanvendelsesprocent på 61% i husholdningsaffaldet, dog er der fortsat

Natur- og Miljøudvalget

mulighed for øget udsortering af affald til genanvendelse.

Der arbejdes med, at der skal ske en udflytning fra eksisterende lokalitet med henblik på at etablere nyt anlæg i Vejle N. Endvidere arbejdes der med renovering og fremtidssikring af genbrugspladserne i Give og Børkop, som er nedslidte, og trænger til en opgradering for at blive mere tidssvarende og brugervenlige.

Affaldsplanen ligger til grund for de investeringer, der skal foretages i årene frem. En ny affaldsplan skal være klar til 2019-2020 og arbejdet vil så småt igangsættes. Der vil fort-

sat være øget kommunikation ud mod borgerne og virksomheder, hvor der stadig skal motiveres til større udsortering af deres affald.

Der arbejdes med projekt omkring mere udsortering til genanvendelse af bygge- & anlægsaffald, samt projekt omkring bedre udnyttelse af organisk affald i spildevandsanlæg.

Det forventes, at der udføres forsøg med fællesopsamling i delvis eller helt nedgravede beholdere i midtbyen, samt yderligere forsøg med nedgravede løsninger i sommerhusområderne.

4. Aktivitetsforudsætninger

Aktivitet	Pris*	Mængde	I alt
Grødeskæring og vedligeholdelse af små vandløb	5.000 kr./km	ca. 125 km	0,63 mio. kr.
Grødeskæring og vedligeholdelse af mellemstore vandløb	8.740 kr./km	ca. 83 km	0,73 mio. kr.
Grødeskæring og vedligeholdelse af store vandløb	7.350 kr./km	ca. 143 km	1,05 mio. kr.
Skovdrift		850 ha	1,9 mio. kr.
Stranddrift		9 strande	1,9 mio. kr.
Naturpleje		22.000 ha	1,7 mio. kr.
Friluftsliv			1,7 mio. kr.
Besøgster i Vejles Natur		5 mio. timer	
Økolarier, antal gæster		85.000 gæster	

**Det er gældende for ovenstående aktivitetsforudsætninger, at nogle af disse er oplyst uden angivelse af en gennemsnitspris. Det gælder både for aktivitetsforudsætninger med og uden oplyst gennemsnitspris, at der er stor variation i omfang af niveau og dermed udgift ift. den angivne mængde.*

Natur- og Miljøudvalget